

УДК 655.418(477.86)

В. Карий

Видавничо-друкарська фірма «ПрутПринт»

ВИДАВНИЧИЙ ПРОЕКТ ЯК СКЛАДОВА ЧАСТИНА ПРОГРАМИ КНИГОВИДАННЯ НА РЕГІОНАЛЬНОМУ РІВНІ

Розглядаються актуальні питання програми книговидання, яка формує Видавничий проект «Скрижалі вічності», що є складовою ланкою видавничого процесу фірми.

Немає нічого приємнішого для видавця, ніж видавати гарні та потрібні читачеві книжки. Тримати в руках новий примірник, що пахне друкарською фарбою, перегортати сторінки з ілюстраціями, ще раз перечитувати найкращі фрагменти — це справжнє задоволення.

Однак, щоб відчуття у видавців і, насамперед, у читачів були позитивні, видавцям необхідно працювати наполегливо і цілеспрямовано. Розуміючи важливість таких завдань, і відповідно до цього, ми організуємо свою діяльність.

Наш край — Покуття здавна славиться своєю історією, чудовими архітектурними пам'ятками, багатими літературними й мистецькими традиціями, розвиненою освітою, наукою і культурою, щедрою природою й талановитими людьми.

Сьогодні, в час, коли відбувається повернення до джерел народного буття, традицій і звичаїв, історичного минулого, постає завдання більш об'єктивно й повно ознайомити широкий загал з культурними надбаннями цього чудового куточка Галичини.

Нова хвиля читацького попиту посприяла розвитку літератури про свій рідний край, яку не тільки читають, але й опрацьовують вчителі для проведення уроків з літератури, історії, народознавства.

На жаль, справжню історію України та її окремих регіонів ще донедавна неможливо було описати. Дозволялося відображати лише «зореносні досягнення» у «єдиній сім'ї братніх народів». Такий підхід не збігався з дійсністю, яку важко було увігнати у тісні рамки радянської ідеології.

Варто наголосити, що при цьому не відкриється нічого нового для справжніх видавців чи видавництв із обласних центрів або великих міст. Трохи складніше нам: видавнича фірма розташована у районному центрі сільськогосподарського і передкарпатського регіону. Та й поруч потужні видавничі організації Івано-Франківська, Чернівців, Коломиї. Однак, незважаючи на це, край збагачений творчими людьми, які намагаються правдиво подати веселі й трагічні сторінки минулого, а також зафіксувати трудові й творчі здобутки краян сьогодення.

На нашій фірмі, що налічує до 20 працівників, які володіють певними знаннями і досвідом видавничо-поліграфічної діяльності. Для здійснення редакційного етапу залучаються редактори залежно від виду видань; над виробничим етапом редакційно-видавничого процесу працює відділення підготовки і виготовлення форм, друкарське і палітурне відділення. Художнє оформлення

виконують здебільшого місцеві художники, які мають відповідну освіту і фахову підготовку. Процеси зчитування і вичитування (а їх важливо розрізняти) виконує досвідчений коректор з вищою освітою.

Хоча зараз видавничою справою нерідко займаються люди, які не зовсім до цього придатні з професійної точки зору. Вони вважають, що якщо вмієш працювати на комп'ютері — то можеш видавати книжки. А тому ми бачимо такі видання, що й книжкою назвати важко — настільки вони безграмотні та в яких зовсім не дотримано вимог нормативних документів. Щоб наша праця не була схожою на таке, і щоб усі ті, хто бере до рук наші книжки, були ними задоволені, організовується робота відповідно до вимог сьогодення. Ми розуміємо, що тепер перевагу мають невеликі видавництва. За рахунок мобільності в організації праці, значно нижчих складових у статтях загальновидавничих витрат порівняно з тими, в яких великий штат працівників, ми практично перебрали на себе значну кількість малотиражних і малих за обсягом замовних видань. Передусім, — це історико-краєзнавча література місцевої тематики, програми, буклети.

Основою праці є Видавнича програма на певний період, зокрема на рік, а її структурною часткою — Програма книговидання за кошти районного бюджету, яка формується нами — видавцями, розглядається на постійній комісії з питань національного і духовного відродження, державної політики і засобів масової інформації районної ради та державної адміністрації і затверджується на сесії районної ради. Велику наполегливість і підмогу в цьому надають теперішні голови районної ради п. Василь Гладій і райдержадміністрації п. Роман Білик.

Видавнича програма за визначенням професора М. Тимошика — це чітко продумана видавцем стратегія і тактика його дій на ринку, яка впливає із заявленої у статуті мети та предмета діяльності й спрямована на підготовку та випуск потрібних суспільству або замовнику, економічно вигідних видавництву видань.

Уже впродовж декількох років у Програму книговидання включаються рукописи історико-краєзнавчого характеру, літературно-художні видання місцевих авторів. За останні три роки (2004–2006 рр.) у рамках Програми книговидання випущено у світ відповідно три, шість і дев'ять назв видань місцевих авторів в основному історико-краєзнавчої тематики.

Важливою складовою для нас є компетентність видавця в обраній сфері діяльності, «безпрограшність» у виборі тематики майбутніх книг та їх авторів. Досягається це тільки завдяки добре підібраній команді однодумців, передусім у двох напрямках — управлінському та редакційно-творчому. Кадровий потенціал здебільшого визначає «обличчя» фірми та книжки. Намагаємося грамотно та професійно знайти підхід до найвимогливішого чи найамбітнішого автора, зробити з розхристаного і неструктурованого оригіналу — «читабельну» річ. Основу Програми книговидання формує Видавничий проект «Скрижалі вічності», який, відповідно, складається із серій «Літопис краю» та «Скарби отчої землі».

Видавничий проект «Скрижалі вічності» має редакційну раду із п'яти осіб від районної ради і адміністрації, міської ради, видавців і краєзнавців.

Серія «Літопис краю» охоплює видання з історії населених пунктів, шкіл, духовних святинь. За такою тематикою маємо вже 14 книжок, зокрема:

Чабан Дмитро. Тучапи над Черемошем. 228 с., 36 с. іл.;

Тимофійчук Михайло, Харишон Василь. Снятин над Прутом. 224 с., 36 с. іл.;

Королюк Іван. Село на Галицькому гостинці. 124 с., 28 с. іл.;

Чабан Дмитро. Школо — колиско моя. 204 с., 24 с. іл.;

Королюк Іван. Іду до храму, до Бога. 64 с., 48 с. іл.

У всіх цих виданнях на підставі відомих і маловідомих фактів, архівних документів, свідчень старожилів, інших джерел описуються історії сіл, шкіл, церков, капличок, пам'ятних хрестів. Ці книги охоче сприймають і з зацікавленням читають односельці, особливо молодь — учні шкіл, студенти, всі ті, хто цікавиться історією рідного краю.

Серія «Скарби отчої землі» складається з розвідок історії і сьогодення про визначних людей. (*Солянич Дмитро.* Хто винуватий? 52 с.).

Уперше в Україні здійснено перевидання окремих творів Дмитра Соляничача — селянина, культурно-громадського діяча, письменника, який разом з відомим адвокатом Кирилом Трильовським стояв біля витоків січового руху на Покутті. Публікуються його листи до Івана Франка. (*Мамчак Мирослав.* Флотоводці України. 400 с., 16 с. іл.).

Автор, капітан I рангу, головний редактор телерадіокомпанії «Бриз» ВМС України на великому історичному матеріалі від давніх часів і до наших днів, який був недоступний масовому читачеві, переконливо доводить, що Україна завжди була і є великою морською державою, а на біографіях і звитязних походах українських флотоводців засвідчує: національний військовий флот України завжди знаходився на передовій боротьбі за незалежність і волю українського народу.

У книзі вперше повертаються із забуття та зі спецфондів імена морських героїв України з часу Української Народної Республіки, подається не проста історія відродження сучасних військово-морських сил нашої держави та хронологія морських походів національного флоту.

Виноградник Теофіл. Великої правди учитель. 128 с., 12 с. іл. Це видання автор присвятив 115-й річниці від дня народження народного учителя, талановитого письменника з Покуття, сучасника і сподвижника Василя Стефаника, просвітянина, борця за незалежну Україну, політ'в'язня радянських таборів Івана Федорака (літ. псевдонім Іван Садовий). У цьому році його прах перевезли з Караганди і перепоховали у рідному Русові (тут народився, проживав і помер Василь Стефаник). У час становлення незалежної Української держави вкрай необхідно зайнятися відновленням історичної пам'яті через вивчення минулого кожного куточка рідної землі, створення вичерпних літописів усіх регіонів, великих і малих населених пунктів, висвітлення маловідомих сторінок, пов'язаних з героїчною історією нашого народу.

Потрібно ретельно вивчати і дбайливо зберігати для прийдешніх поколінь українства історичні, мистецькі, фольклорно-етнографічні надбання, пам'ятники і пам'ятки та побутово-господарські традиції рідного народу, щоб

порох забуття не наклав усього великого і цінного. Маємо йти за Кобзарем, який закликав: «Думайте, читайте і чужого научайтесь й свого не цурайтесь». Власне цьому і присвячено Видавничий проект «Скрижалі вічності», який є складовою ланкою Видавничої програми фірми «ПрутПринт».

1. Зелінська Н. В. Едиторика — теорія і практика редагування в реаліях нового тисячоліття / Н. В. Зелінська // Друкарство. — 2006. — № 5. — С. 19–23. 2. Тимошик М. С. Видавнича справа та редагування: навч. посіб. / М. С. Тимошик. — К. : Наша культура і наука, 2004. — 224 с. 3. Тимошик М. С. Книга для автора, редактора, видавця: практ. посіб. — [2-ге вид. стереотипне] / М. С. Тимошик. — К. : Наша культура і наука, 2006. — 560 с.

ИЗДАТЕЛЬСКИЙ ПРОЕКТ КАК СОСТАВНАЯ ЧАСТЬ ПРОГРАММЫ КНИГОИЗДАНИЯ НА РЕГИОНАЛЬНОМ УРОВНЕ

Рассматриваются актуальные вопросы программы книгоиздания, которая формирует Издательский проект «Скрижали вечности», что является составным звеном издательского процесса фирмы.

PUBLISHING PROJECT HOW COMPONENT PART OF PROGRAM OF BOOK-PUBLISHING IS ON REGIONAL PIVEN

The actual questions of the program of book-publishing, which forms the Publishing project of «Scrigali of eternity», are examined, that is the component link of publishing process of firm.

Стаття надійшла 23.09.08

УДК 002.2(477)“20”+316

М. С. Костенко

Рівненський державний гуманітарний університет

МЕТРИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ СУЧАСНОГО ВІТЧИЗНЯНОГО РЕПЕРТУАРУ КНИГ З ПРОБЛЕМ СОЦІОЛОГІЇ

Розкриваються тематичні, типові, мовні та географічно-видавничі особливості соціологічного сегмента книжкового ринку України. Наголошується на доцільності застосування для вивчення сучасного стану книжкового ринку країни бібліометричних методів дослідження. Репрезентовані результати бібліометричного моніторингу вітчизняного документного потоку з соціології періоду 2004–2006 рр.

Вибір стратегії суспільного розвитку в сучасному світі повинен базуватися на принципах соціальної пріоритетності, якщо всі проблеми, що виникають при цьому, слід вирішувати з урахуванням потреб, можливостей людини, окремих соціальних верств і груп та суспільства в цілому. Таким чином, суспільство має розв'язувати не просто економічні, політичні питання, а й соціально-економічні, соціально-політичні тощо. Істотну роль у прогресі, відповідно до цього, відіграє знання відповідного змісту. Важливий канал

передачі соціокультурного досвіду людини, що традиційно склався та не послаблює свого впливу в інформаційному середовищі сьогодення — це галузеві документи. Вітчизняними науковцями накопичено достатньо досвіду щодо дослідження потоків літератури з інших галузей. Крім того, значний внесок у розробку бібліо-, науко- та інформметричних засад дослідження ДП здійснив О. Кобелєв. Питання моніторингу потоку документів суспільно-політичного змісту активно розробляються Г. Гордукаловою. Однак потоки документів з соціології дотепер не становили об'єкта поліаспектного вивчення.

Підвищення темпів наукового і соціального прогресу сучасності тісно поєднується з активним використанням документальної інформації про навколишній світ. Вивчення галузевих документних потоків (ДП) стало однією з пріоритетних наукових проблем сьогодення, адже саме вони віддзеркалюють стан і рівень розвитку будь-якої галузі знання. Сучасна динаміка цих потоків є предметом багатьох досліджень у царині документознавства. Значні обсяги ДП, які сформовані у всіх предметних галузях, дозволяють досліджувати їх лише частинами — певний галузевий потік, за деякий хронологічний період тощо.

Основою проведеного нами бібліометричного моніторингу ДП з соціології слугував показник державної бібліографії України — «Літопис книг». Аналіз галузевого ДП за певний часовий проміжок дозволяє визначити рівень досягнення сформованим потоком документів його мети — інформаційного забезпечення галузі. Достатньо показовим для подібних досліджень хронологічним періодом вважають термін від трьох до п'яти років. Вибір хронологічних меж репрезентованого в статті аналізу ДП з соціології (2004–2006 рр.) зумовлений бурхливими подіями у суспільно-політичному житті держави в цей період. Тепер спостерігається і кількісне збільшення видань з питань соціології, і якісні зміни галузевого ДП. Дослідження потоку соціологічної проблематики як фактора формування соціокультурного простору країни здійснювалося за такими аспектами: кількісний розподіл видань; розподіл видань за основними тематичними розділами; за типами та видами; за мовою публікацій. Відповідно до цього, бібліографічні записи з «Літопису книг» індексувалися нами за кількома «профілями»: семантичним, типовидовим, мовним, географічним, видавничим. Виділення семантичного профілю дає можливість віднести конкретне видання до однієї із запропонованих тем. Зміни національних пріоритетів, масштаб і темпи змін, що відбуваються в суспільстві, зумовили тематичні зміни в галузевому потоці з соціології. Для дослідження ми виділили наступні теми: загальні питання соціології; історія розвитку соціологічної думки; суспільство як соціальна система; соціальні процеси; лідерство; конфліктологія; міжетнічні конфлікти; питання гендерної рівності; галузі соціології; соціологія сім'ї, філософії, культури, мистецтва, комунікацій; юридична соціологія; соціологія молоді, дітей, жінок; прикладні аспекти соціології; соціальна психологія. Саме такий тематичний діапазон, на нашу думку, найбільш оптимально відображає спектр вузлових тем галузі, а також ґрунтується на засадах систематизації галузевого знання.